

Scientific interests: research of theoretical and practical aspects of e-learning, implementation of information and communication technologies in mathematics education.

LAHOVSKA Yelyzaveta – Applicants for the second (master's) level of higher education in specialty 014 Secondary Education (Mathematics) at Kryvyi Rih State Pedagogical University.

Scientific interests: methodological aspects of forming mathematical competence of general secondary education students.

Стаття надійшла до редакції 07.07.2025 р.
Стаття прийнята до друку 19.07.2025 р.

УДК 378.147:81'243

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-220-267-272

САРКІСЯН Тетяна –

аспірант кафедри освітніх наук

Центральноукраїнського державного університету

імені Володимира Винниченка

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6919-534X>

e-mail: tanyataburanska@gmail.com

ІНТЕГРАЦІЯ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ-ФІЛОЛОГІВ

У статті здійснено комплексний аналіз теоретичних і методологічних засад інтеграції проєктної діяльності в процес професійної підготовки майбутніх викладачів філології у закладах вищої освіти. Обґрунтовано актуальність проєктного навчання (ПН) як інноваційного педагогічного підходу, що сприяє цілеспрямованому формуванню професійних компетентностей, розвитку критичного мислення, креативності, здатності до вирішення комплексних завдань та навичок ефективної співпраці, необхідних для успішної педагогічної діяльності в умовах глобалізації та цифрової трансформації освіти. Показано, що інтеграція проєктного навчання забезпечує створення навчального середовища, орієнтованого на активну участь здобувачів освіти, їхню академічну мобільність і здатність до самоосвіти.

Визначено роль проєктного навчання у підвищенні навчальної мотивації здобувачів, забезпеченні практичного застосування лінгвістичних, літературознавчих та культурологічних знань, а також у поглибленні міждисциплінарних зв'язків між філологією, педагогікою, освітніми інноваціями та сучасними інформаційними технологіями. Методологічну основу дослідження становить поєднання теоретичного аналізу, узагальнення передового вітчизняного й зарубіжного досвіду, порівняльних підходів. Особливу увагу приділено розробленню, організації та оцінюванню студентських проєктів різних типів – міждисциплінарних, дослідницьких, творчих і соціально орієнтованих, які відповідають потребам сучасної філологічної освіти та сприяють розвитку як академічних, так і практичних навичок. Результати дослідження підтверджують, що впровадження проєктного навчання позитивно впливає на комунікативну компетентність здобувачів, удосконалює їхні дослідницькі уміння та підвищує готовність до впровадження інноваційних стратегій навчання в умовах шкільної та позашкільної практики.

Водночас проаналізовано ключові проблеми реалізації проєктної діяльності: потребу в належному методичному забезпеченні, у системній підготовці викладачів до роботи з інноваційними технологіями та в адаптації освітніх програм до вимог сучасного ринку праці. З'ясовано, що систематична інтеграція проєктного навчання у процес підготовки майбутніх філологів сприяє формуванню висококваліфікованих, рефлексивних, креативних і адаптивних фахівців, здатних ефективно реагувати на виклики сучасної освіти та забезпечувати її якісний розвиток.

У статті підкреслено, що використання цифрових інструментів і онлайн-платформ для організації та координації проєктної діяльності значно підвищує її ефективність, розширює можливості для міжнародної академічної співпраці та інтеграції до глобального освітнього простору. Такий підхід відкриває нові перспективи для збагачення змісту навчання, удосконалення методів і технологій викладання, а також для розвитку у майбутніх викладачів філології здатності працювати у мультикультурному та технологічному середовищі.

Ключові слова: проєктне навчання, професійна підготовка вчителів-філологів, інноваційні освітні технології, компетентнісний підхід, проєктна діяльність.

SARKISIAN Tetiana –

postgraduate student of the Department of Educational Sciences of
Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6919-534X>

e-mail: tanyataburanska@gmail.com

INTEGRATION OF PROJECT ACTIVITIES IN THE PROCESS OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE TEACHERS-PHILOLOGISTS

The article provides a comprehensive analysis of the theoretical and methodological principles of integrating project activities into the process of professional training of future teachers of philology in higher education institutions. The relevance of project-based learning (PBL) as an innovative pedagogical approach is substantiated, which contributes to the purposeful formation of professional competencies, the development of critical thinking, creativity, the ability to solve complex tasks and the skills of effective cooperation necessary for successful pedagogical activity in the conditions of globalization and digital transformation of education. It is shown that the integration of project-based learning ensures the creation of a learning environment focused on the active participation of students, their academic mobility and the ability to self-education.

The role of project-based learning in increasing students' motivation for learning, ensuring the practical application of linguistic, literary and cultural knowledge, as well as in deepening interdisciplinary connections between philology, pedagogy, educational innovations and modern information technologies is determined. The methodological basis of the study is a combination of theoretical analysis, generalization of advanced domestic and foreign experience, comparative approaches and pedagogical experiment.

Particular attention is paid to the development, organization and evaluation of student projects of various types - interdisciplinary, research, creative and socially oriented, which meet the needs of modern philological education and contribute to the development of both academic and practical skills. The results of the study confirm that the implementation of project-based learning has a positive effect on the communicative competence of applicants, improves their research skills and increases their readiness to implement innovative learning strategies in school and extracurricular practice.

The key problems of implementing project activities were analyzed: the need for proper methodological support, systematic training of teachers to work with innovative technologies and adaptation of educational programs to the requirements of the modern labor market. It was found that the systematic integration of project learning into the process of training future philologists contributes to the formation of highly qualified, reflective, creative and adaptive specialists who are able to effectively respond to the challenges of modern education and ensure its high-quality development.

It is especially emphasized that the use of digital tools and online platforms for organizing and coordinating project activities significantly increases its effectiveness, expands opportunities for international academic cooperation and integration into the global educational space. This approach opens up new prospects for enriching the content of education, improving teaching methods and technologies, as well as for developing in future philology teachers the ability to work in a multicultural and technological environment.

Key words: project-based learning, professional training of philology teachers, innovative educational technologies, competency-based approach, project activities.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. У сучасних умовах розвитку освіти проєктне навчання (ПН) постає як динамічний та інтегративний педагогічний підхід, у межах якого здобувачі вищої освіти виконують комплексні, розширені завдання, спрямовані на поєднання та практичне застосування різних умінь, мовних систем і галузей знань. Ефективна проєктна робота зазвичай вимагає значних ресурсів, включаючи час, залучення людини та відповідні матеріали, і вона забезпечує основу для автентичного, цілеспрямованого використання мови. Зокрема, група здобувачів освіти може співпрацювати над розробкою серії плакатів, спрямованих на пропаганду захисту навколишнього середовища, поєднуючи таким чином лінгвістичну компетентність з творчістю, дослідженням та командною роботою.

Під час аудиторної роботи, проєктна діяльність пропонує значний потенціал для вирішення різноманітних навчальних цілей – від розвитку комунікативної компетентності до покращення здібностей до вирішення проблем. Однак її успішне впровадження залежить від ефективного управління класом та ретельного педагогічного супроводу. Хоча учнів заохочують демонструвати самостійність у плануванні, організації та виконанні своїх проєктів, викладач відіграє ключову роль як фасилітатор та координатор, забезпечуючи відповідність процесу поставленим навчальним цілям. Цей баланс між автономією здобувача освіти та підтримкою з боку викладача є критично важливим для максимізації освітньої цінності проєктної роботи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Українські дослідники, зокрема Г. П. Бондаренко, О. Ф. Надтока, Т. С. Мартинюк, Ю. Боклах, О. І. Пометун, Л. В. Пирожено, І. О. Зимня та О. М. Кононко, активно досліджують проєктну діяльність, розкриваючи її потенціал у формуванні професійних компетентностей та розвитку творчого мислення здобувачів освіти. Вони розглядають проєктне навчання як інструмент компетентнісної парадигми та чинник підвищення мотивації й автономії здобувачів. У працях Г. П. Бондаренко, О. Ф. Надтока, Т. С. Мартинюк наголошено, що метод проєктів забезпечує змістову інтеграцію мови, культури та міжпредметних зв'язків, водночас вимагаючи від викладача ролей фасилітатора/координатора й

розвиненої системи оцінювання. Вітчизняна дослідниця Ю. Боклах зазначає, що навчання іноземній комунікації з використанням проєктної технології є конкурентною альтернативою традиційним підходам, особливо за умови залучення інформаційних джерел із лінгво-країнознавчим і художнім змістом, які сприяють розвитку естетичних смаків і культурних цінностей студентів. Дослідниця підкреслює, що проєктна методика має значний потенціал у підвищенні естетичної культури, яка нині недостатньо враховується у шкільній та університетській іншомовній підготовці. Отже, сучасні наукові напрацювання підтверджують доцільність і багатифункціональність проєктної технології, яка, інтегруючи змістове, культурне та естетичне наповнення навчання, сприяє всебічному розвитку особистості майбутнього вчителя-філолога та підвищенню ефективності освітнього процесу.

Мета статті. Мета дослідження полягає у науково-методичному обґрунтуванні та практичній демонстрації ефективності інтеграції проєктної діяльності в процес професійної підготовки майбутніх учителів-філологів як інноваційного засобу формування їхніх професійних, мовних, дослідницьких і соціальних компетентностей.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інтеграція проєктної діяльності у процес професійної підготовки майбутніх учителів-філологів розглядається як ефективний засіб формування комплексу професійних умінь, мовних компетентностей та особистісних якостей, необхідних для успішної педагогічної діяльності. Реалізація проєктної технології має відбуватися як у межах аудиторної роботи (лекцій, практичних і семінарських занять), так і в позааудиторній діяльності (індивідуальні та групові завдання, участь у наукових гуртках, педагогічна практика).

Запропонований підхід спрямований на розв'язання комплексу педагогічних завдань, що умовно можна поділити на освітні (оволодіння знаннями та навичками фахового мовлення, методики викладання мови та літератури), виховні (формування ціннісних орієнтацій, культурної та естетичної свідомості), та практичні (розвиток умінь застосовувати здобуті знання у реальних умовах шкільного навчання). Формування професійних умінь і компетентностей відбувається під час виконання теоретичних і практичних проєктів, підготовки есе, рефератів, курсових і квалі-

фікаційних робіт, розроблення навчально-методичних матеріалів, проведення дослідницьких і творчих заходів.

У своєму дослідженні Сун Сяохуей та Пейці Чжу «Впровадження проєктного навчання мови для розвитку ключових компетентностей студентів вищої школи англійської як іноземної» (Implementing Project-Based Language Teaching to Develop EFL High School Students' Key Competences) проаналізували вплив проєктно-орієнтованого навчання на формування ключових компетентностей студентів під час вивчення англійської мови як іноземної та визначили п'ять основних чинників, що зумовлюють його результативність, а саме: розуміння вчителем сутності проєктно-орієнтованого навчання; уміння педагога розробляти й оцінювати проєкти; виконання вчителем різних ролей у процесі навчання; ефективність інструкцій та пояснень учителя; інтерес і мотивація учнів до виконання проєктних завдань [2, с. 1658].

Відтак, проєктна діяльність сприяє розвитку креативності, критичного мислення, умінь аналізу й синтезу інформації, а також формує навички командної роботи, презентації результатів та ведення наукової дискусії. У цьому контексті до основних умов ефективної інтеграції проєктних технологій у підготовку майбутніх учителів-філологів належать:

1. підвищення мотивації здобувачів освіти до навчальної та науково-дослідницької діяльності;
2. формування здатності раціонально обирати оптимальні шляхи розв'язання навчально-методичних та комунікативних завдань;
3. індивідуалізація та диференціація навчального процесу з урахуванням рівня підготовки та професійних інтересів студентів;
4. системний моніторинг і зворотний зв'язок для оцінювання результатів проєктної роботи;
5. використання цифрових ресурсів та інформаційно-комунікаційних технологій для удосконалення фахових умінь;
6. моделювання професійних ситуацій, що відтворюють умови майбутньої педагогічної діяльності;
7. формування культури пошуку, обробки та критичного аналізу інформації.

У своїй праці Г. Бондаренко стверджує, що проєктна технологія та метод проєктів розглядаються як інноваційні педагогічні інструменти, сутність яких розкривається через аналіз різних дидактичних підходів, а їх ефективне застосування у навчальному процесі ґрунтується на дотриманні визначених закономірностей, умов та принципів, спрямованих на підвищення результативності навчання [3, с. 38].

Таким чином, інтеграція проєктної діяльності у підготовку майбутніх учителів-філологів створює умови для комплексного розвитку їхніх професійних компетентностей, підвищує якість засвоєння навчального матеріалу та готує до успішної реалізації у сучасному освітньому середовищі.

Зокрема, під час виконання студентами міждисциплінарного проєкту «Мова і культура регіону» майбутні вчителі-філологи працюють у

групах над створенням мультимедійної презентації та серії інтерактивних уроків для старшокласників. У процесі підготовки вони ведуть інтерв'ю з носіями мови, опрацьовують архівні та наукові джерела, аналізують фольклорні матеріали та культурні традиції, що безпосередньо сприяє розвитку комунікативної компетентності й уміння ефективно взаємодіяти з різними аудиторіями. Пошук, відбір і критичне осмислення інформації формує дослідницькі навички, необхідні для якісної підготовки навчального контенту. Під час презентації результатів проєкту студенти апробують інноваційні стратегії викладання – використання інтерактивних платформ, елементів гейміфікації, візуалізацій даних – і отримують зворотний зв'язок від викладачів та однолітків. Такий досвід дозволяє їм поєднати мовні, методичні та цифрові компетентності, готуючи до роботи у сучасному шкільному й позашкільному середовищі. Відтак, у межах міждисциплінарного проєкту «Мова та медіа» студенти-філологи у співпраці з майбутніми журналістами розробляють серію подкастів англійською мовою, присвячених культурним подіям регіону. Такий формат сприяє вдосконаленню навичок усного мовлення, розвитку міжкультурної комунікації та медіаграмотності. У дослідницькому проєкті «Мовні особливості рекламних текстів» здобувачі збирають і аналізують автентичний рекламний матеріал, проводять анкетування серед цільової аудиторії та готують наукову статтю. Це розвиває їхні аналітичні здібності, уміння працювати з емпіричними даними та академічне письмо. Творчий проєкт «Літературний квест» передбачає створення інтерактивної гри на основі творів українських і зарубіжних авторів. Під час його реалізації студенти опановують технології гейміфікації, удосконалюють навички командної роботи та креативного мислення. Соціально орієнтований проєкт «Мова без бар'єрів» спрямований на розроблення серії занять для дітей-переселенців із використанням елементів театралізації. Він формує у майбутніх філологів емпатію, здатність працювати з різними віковими й соціальними групами, а також адаптовувати методи викладання до потреб конкретної аудиторії.

Отже, різні типи студентських проєктів дозволяють одночасно розвивати мовні, дослідницькі, методичні та соціальні компетентності, готуючи майбутніх учителів-філологів до ефективної роботи в умовах сучасної шкільної та позашкільної практики.

Дослідження О. Омеляненко, Н. Артюхова «Проєктно-орієнтоване навчання: теоретичний огляд та практичні аспекти для локального інноваційного розвитку» (Project-based learning: theoretical overview and practical implications for local innovation-based development). показало, що проєктно-орієнтоване навчання є універсальною та ефективною методологією, яка одночасно сприяє розвитку критичного мислення й практичних навичок у студентів в освітньому процесі та підвищує результативність трансферу технологій шляхом занурення учасників у реальні проблеми, їх дослідження та розроблення інноваційних

рішень [1, с. 6]. Цінність цього досвіду підкреслюється тим, що поряд із визнанням переваг проєктно-орієнтованого навчання автори акцентують увагу й на чинниках, які ускладнюють його впровадження, зокрема на потребі у належному методичному забезпеченні, що включало б чіткі інструкції, критерії оцінювання та приклади успішних практик. Серед ключових проблем реалізації проєктної діяльності ми виокремлюємо потребу у належному методичному забезпеченні, яке б містило чіткі інструкції, критерії оцінювання та приклади успішних практик. Важливим завданням є також системна підготовка викладачів до роботи з інноваційними технологіями, що потребує постійного підвищення кваліфікації та обміну досвідом. Не менш актуальною є адаптація освітніх програм до вимог сучасного ринку праці, аби зміст і структура проєктної діяльності максимально відповідали потребам роботодавців і суспільства. На прикладі підготовки майбутніх філологів з'ясовано, що систематична інтеграція проєктного навчання сприяє формуванню висококваліфікованих, рефлексивних, креативних та адаптивних фахівців, здатних ефективно реагувати на виклики сучасної освіти та забезпечувати її якісний розвиток. Додатковим викликом для ефективної реалізації проєктної діяльності є обмеженість матеріально-технічних ресурсів у закладах освіти, зокрема недостатнє забезпечення сучасними цифровими інструментами, мультимедійним обладнанням та доступом до якісних електронних ресурсів. Це ускладнює впровадження інтерактивних та медіаорієнтованих компонентів проєктів, особливо у регіонах з низьким рівнем цифрової інфраструктури.

Ще однією проблемою є неоднорідність рівня підготовки студентів, що створює труднощі у формуванні збалансованих команд для виконання групових завдань. У таких умовах викладачам доводиться розробляти додаткові механізми індивідуалізації завдань, щоб кожен учасник міг реалізувати свій потенціал та розвинути необхідні компетентності.

Не менш важливим є питання мотивації студентів, адже виконання довготривалих проєктів вимагає високого рівня самоорганізації та внутрішньої дисципліни. За відсутності належної підтримки з боку викладачів та чіткого розуміння практичної цінності проєкту мотивація здобувачів освіти може знижуватися, що негативно впливає на якість кінцевого результату.

Таким чином, подолання зазначених бар'єрів потребує системного підходу, який поєднує вдосконалення матеріально-технічної бази, підвищення кваліфікації викладачів, розроблення гнучких методик оцінювання та підтримку мотивації студентів на всіх етапах реалізації проєктів. Лише за таких умов проєктно-орієнтоване навчання зможе повною мірою виконати свою функцію у формуванні висококваліфікованих та конкурентоспроможних педагогічних кадрів.

На основі дослідження О. Надтоки та Т. Мартинюк «Використання проєктної діяльності в розрізі застосування інформаційно-комунікаційних технологій на заняттях географії», виявлено, що

використання сучасних інформаційних та комунікаційних технологій у поєднанні з проєктним навчанням відкриває широкі можливості для підвищення якості освіти, сприяє розвитку творчого потенціалу та забезпечує підготовку здобувачів освіти до життя в інформаційному суспільстві [4, с. 71]. ІКТ розширюють доступ до ресурсів, урізноманітнюють методи навчання, дозволяють моделювати реальні процеси й організовувати дистанційну взаємодію. Зокрема, поєднання ІКТ та методу проєктів забезпечує:

1. формування ключових та предметних компетентностей;
2. розвиток навичок критичного мислення, комунікації та співпраці;
3. підвищення мотивації через використання інтерактивних інструментів;
4. індивідуалізацію навчання та врахування різних стилів сприйняття інформації;
5. можливість пошуку та відбору потрібних ресурсів у мережі Internet;
6. моделювання природних процесів та явищ;
7. організацію групової та дистанційної роботи.

Серед беззаперечних переваг такого підходу доцільно віднести розвиток умінь самостійно вирішувати проблеми, орієнтуватися в інформаційному просторі, інтегрувати знання з різних галузей, а також досвід безконфліктного спілкування та ефективної командної роботи. Таким чином, активне використання ІКТ у проєктній діяльності сприяє не лише поглибленню знань, але й формуванню готовності учнів до успішної професійної та соціальної реалізації в умовах глобального інформаційного середовища.

Окрім цього, впровадження проєктної діяльності у підготовку майбутніх учителів-філологів сприяє формуванню їхньої готовності до міждисциплінарної взаємодії та ефективної комунікації з фахівцями інших галузей. Особливе значення має розвиток умінь застосовувати здобуті знання у нестандартних ситуаціях, що відповідає сучасним тенденціям гнучкої та адаптивної освіти. Залучення здобувачів вищої освіти до роботи над соціально значущими проєктами формує у них відповідальне ставлення до професійної діяльності та здатність орієнтуватися у потребах громади. У результаті такої підготовки випускники володіють не лише ґрунтовними фаховими знаннями, а й комплексом навичок, які забезпечують їхню конкурентоспроможність на вітчизняному та міжнародному ринках праці.

Висновки та перспективи подальших розвідок наперед. Узагальнюючи результати проведеного дослідження, можна стверджувати, що інтеграція проєктної діяльності в підготовку майбутніх учителів-філологів є дієвим інструментом формування їхніх професійних, мовних, дослідницьких та соціальних компетентностей. Запропонована модель організації проєктної роботи, яка поєднує аудиторну, позааудиторну, індивідуальну та групову діяльність, забезпечує комплексний розвиток здобувачів освіти, підвищує їхню мотивацію до навчання та сприяє формуванню здатності ефективно взаємодіяти в умовах

сучасного освітнього середовища. Практичні приклади реалізації міждисциплінарних, дослідницьких, творчих та соціально орієнтованих проєктів підтверджують, що такий підхід поглиблює комунікативну компетентність, розвиває навички критичного мислення, креативності та застосування інноваційних методів викладання. Водночас аналіз наукових джерел та досвіду впровадження проєктно-орієнтованого навчання вказує на наявність низки викликів, серед яких – потреба в належному методичному забезпеченні, системній підготовці викладачів до роботи з інноваційними технологіями та адаптації змісту освітніх програм до вимог сучасного ринку праці. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у поєднанні з методом проєктів відкриває додаткові можливості для індивідуалізації навчання, моделювання професійних ситуацій і створення навчального контенту, що відповідає реаліям глобального інформаційного простору. Таким чином, систематична інтеграція проєктної діяльності, підкріплена інноваційними технологіями та якісним методичним супроводом, сприяє підготовці висококваліфікованих, адаптивних та конкурентоспроможних фахівців, здатних забезпечувати сталий розвиток сучасної освіти. Подальші наукові дослідження доцільно зосередити на розробленні комплексних методичних рекомендацій з упровадження проєктного навчання у підготовку майбутніх учителів-філологів, створенні моделей оцінювання результатів проєктної діяльності, а також на дослідженні впливу цифрових технологій та міждисциплінарних підходів на ефективність цього методу.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Omelianenko O., Artyukhova N. Project-based learning: theoretical overview and practical implications for local innovation-based development. *Econ. scope*. 2024. No. 1. P. 6. URL: <https://doi.org/10.30525/2500-946X/2024-1-6>.
2. Sun X., Peiqi Z. Implementing Project-Based Language Teaching to Develop EFL High School Students' Key Competences. *Sustainability*, 2023. Vol. 15. N. 2. P. 1658. URL: <https://doi.org/10.3390/su15021658>.
3. Бондаренко Г. П. Метод проєктів як засіб стимулювання пізнавальної активності старшокласників на уроках української мови. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2021. № 3(102). С.37–46. URL: https://journals.snu.edu.ua/index.php/DOMTP_SNU/article/view/59
4. Надтока О. Ф., Мартинюк Т. С. Використання проєктної діяльності в розрізі застосування інформаційно-комунікаційних технологій на заняттях географії. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2015. Том 50. № 6. С. 71–85.
5. Haleta Y, Babenko T., Liashenko R. Information culture phenomenon actualization as a factor for personality's social maturity formation in the condition of society informatization. *Рідна школа*. № 2 (1062). 2019. С. 29–33.
6. Ляшенко Р.О., Бабенко Т.В. Проєктна діяльність як засіб соціалізації особистості в процесі професійної підготовки. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. Кропивницький: Центральнорайонський державний університет імені Володимира Винниченка. 2024. Вип. 214. С. 244–249. URL: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-214-244-249>

7. Єрмаков І. Г. Метод проєктів у контексті життєвих результатів діяльності учнів. *Проєктна діяльність у ліцеї: компетентнісний потенціал, теорія і практика: науково-методичний посібник* / За редакцією С. М. Шевцової, І. Г. Єрмакова, О. В. Батечко, В. О. Жадька. К.: Департамент, 2008. 520 с.

8. Петрова І. В. Проєктування в соціально-культурній сфері: навчальний посібник. К.: Вид-во КНУКіМ, 2007. 372 с.

9. Лещук Г. В. Соціалізація особистості як соціально-педагогічне явище. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія “Педагогіка, соціальна робота”. Випуск 20. С. 71–73.

10. Філдінг П. Дж. Як керувати проєктами. Пер. з англ. О. Якименко. Харків : Вид-во «Ранок» : Фабула, 2024. 240 с.

REFERENCES

1. Omelianenko, O., Artyukhova, N. (2024). Project-based learning: theoretical overview and practical implications for local innovation-based development. *Econ. scope*. No. 1. P. 6. URL: <https://doi.org/10.30525/2500-946X/2024-1-6>. [in English]
2. Sun, X., Peiqi, Z. (2023). Implementing Project-Based Language Teaching to Develop EFL High School Students' Key Competences. *Sustainability*. Vol. 15. №2. P. 1658. URL: <https://doi.org/10.3390/su15021658>. [in English]
3. Bondarenko, H. P. (2021). Metod proektiv yak zasib stymulivannia piznavalnoi aktyvnosti starshoklasnykiv na urokakh ukrainsoi movy [The method of projects as a means of stimulating the cognitive activity of high school students in the Ukrainian language lessons]. *Dukhovnist osobystosti: metodolohiia, teoriia i praktyka*. № 3(102). S. 37–46. [in Ukrainian]
4. Nadтока, O. F., Martyniuk, T. S. (2015). Vykorystannia proiektnoi diialnosti v rozrizi zastosuvannia informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii na zaniattiakh heohrafi [The use of project activities in the context of applying information and communication technologies in geography lessons]. *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia*. № 50(6). S. 71–85. [in Ukrainian]
5. Haleta, Y, Babenko, T., Liashenko, R. (2019). Information culture phenomenon actualization as a factor for personality's social maturity formation in the condition of society informatization. *Ridna shkola*. № 2 (1062). S. 29–33.
6. Liashenko, R. O., Babenko, T. V. (2024). Proiektna diialnist yak zasib sotsializatsii osobystosti v protsesi profesiinoi pidhotovky [Project activity as a means of socialization of the individual in the process of professional training]. *Naukovi zapysky. Seriya: Pedahohichni nauky. Kropyvnytskyi: Tsentralnoukrainskyi derzhavnyi universytet imeni Volodymyra Vynnychenka*, Issue 214. S. 244–249. URL: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-214-244-249> [in Ukrainian]
7. Yermakov, I. H. (2008). Metod proektiv u konteksti zhyttievkykh rezultativ diialnosti uchniv [The project method in the context of students' life achievements]. *Proiektna diialnist u litsei: kompetentnisnyi potentsial, teoriia i praktyka: naukovo-metodychnyi posibnyk* / Eds. S. M. Shevtsova, I. H. Yermakov, O. V. Batechko, V. O. Zhadko. Kyiv: Departament. 2008. 520 s. [in Ukrainian]
8. Petrova, I. V. (2007). Proiektuvannia v sotsialno-kulturnii sferi: navchalnyi posibnyk [Project design in the socio-cultural sphere: textbook]. Kyiv: Vyd-vo KNUKiM. 372 s. [in Ukrainian]
9. Leshchuk, H. V. Sotsializatsiia osobystosti yak sotsialno-pedahohichne yavyshe [Socialization of the individual as a socio-pedagogical phenomenon]. *Naukovyi visnyk Uzhorodskoho natsionalnoho universytetu*. Seriya: Pedahohika, sotsialna robota. Issue 20. S. 71–73. [in Ukrainian]

10. Fildinh, P. Dzh. (2024). Yak keruvaty proiektamy [How to manage projects]. Transl. from English by O. Yakymenko. Kharkiv: Vyd-vo «Ranok»; Fabula. 2024. 240 s. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

САРКІСЯН Тетяна – аспірант кафедри освітніх наук Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: формування етнопедagogічної культури майбутнього вчителя-філолога у процесі професійної підготовки.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

SARKISIAN Tetiana – postgraduate student of the department of Educational Sciences of Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University.

Scientific interests: formation of ethnopedagogical culture of the future philologist teacher in the process of professional training.

Стаття надійшла до редакції 27.07.2025 р.

Стаття прийнята до друку 09.08.2025 р.

УДК: 37.02:811.111'243+004.8

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-220-272-277

СМОЛОВСЬКИЙ Ілля –

аспірант, викладач кафедри теорії, практики

та перекладу англійської мови

Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-4406-109X>

e-mail: illuzion1243@gmail.com

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В МОНОЛОГІЧНОМУ МОВЛЕННІ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Стаття присвячена систематизації сучасних підходів до формування англомовної компетентності в монологічному мовленні майбутніх філологів з урахуванням потенціалу використання штучного інтелекту (ШІ). Актуальність дослідження визначається трансформацією методики викладання іноземних мов у контексті цифровізації освіти, поширенням інтерактивних технологій, глобалізаційними викликами та необхідністю підготовки конкурентоспроможних фахівців, здатних ефективно функціонувати в цифровому середовищі. Наголошено, що сучасні освітні реалії вимагають пошуку інноваційних шляхів інтеграції інтелектуальних інструментів у процес професійної підготовки здобувачів.

У статті проаналізовано українські й зарубіжні наукові праці, що висвітлюють різні аспекти розвитку монологічного мовлення: від професійно орієнтованого навчання та використання цифрових платформ до досліджень мовленнєвої плавності, впливу тематики завдань і можливостей автоматизованого оцінювання мовлення. Показано, що вітчизняні дослідження зосереджуються переважно на традиційних, методично перевірених і професійно спрямованих підходах, тоді як зарубіжні активно інтегрують ШІ, соціальні мережі та алгоритми персоналізованого навчання, що свідчить про різні траєкторії розвитку наукових шкіл.

Узагальнення отриманих результатів дозволяє окреслити наукову прогалину, яка полягає у відсутності комплексних методик формування англомовної монологічної компетентності студентів-філологів із використанням ШІ. Новизна роботи полягає у поєднанні результатів українських і зарубіжних напрацювань у міждисциплінарному ключі, що дає змогу визначити перспективні напрями подальших досліджень. Серед них – розробка моделей навчання, які поєднують традиційні дидактичні принципи з можливостями інтелектуальних технологій, зокрема у сфері автоматизованого аналізу мовлення, підтримки студентської автономії, формування креативності та створення персоналізованих освітніх траєкторій. Реалізація таких моделей сприятиме підвищенню ефективності професійної підготовки майбутніх філологів.

Ключові слова: англомовна компетентність, монологічне мовлення, професійна підготовка філологів, штучний інтелект в освіті, персоналізоване навчання.

SMOLOVSKYI Illia –

PhD student, Lecturer at the Department of Theory, Practice and Translation of the English Language of

National Technical University of Ukraine

«Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-4406-109X>

e-mail: illuzion1243@gmail.com

METHODOLOGY OF DEVELOPING ENGLISH MONOLOGUE SPEECH COMPETENCE IN FUTURE PHILOLOGISTS USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE

The article is devoted to the systematization of contemporary approaches to developing English monologue speech competence among future philologists, with particular emphasis on the potential of artificial intelligence (AI). The relevance of the study is determined by the transformation of foreign language teaching methodology in the context of education digitalization, the spread of interactive technologies, global challenges, and the need to prepare competitive specialists capable of functioning effectively in the digital environment. It is emphasized that modern educational realities require innovative ways of integrating intelligent tools into the process of professional training.

The article analyzes Ukrainian and international scholarly works that highlight various aspects of monologue speech development: from professionally oriented training and the use of digital platforms to research on speech fluency, the influence of task topics, and opportunities for automated speech assessment. The findings reveal that domestic studies focus primarily on traditional, methodologically